

Sygn. akt II Ca 469/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Śliwa

po rozpoznaniu 22 kwietnia 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z 31 stycznia 2022 r.

sygn. akt I C 2080/20

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 900 zł (dziewięćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Agnieszka Śliwa

UZASADNIENIE

Pozwem z 23 września 2020 r. M. S. wniósł o zasądzenie od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. 11.403,95 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 7 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z 31 stycznia 2022 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 2080/20, Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 6.095,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,

2. oddalił powództwo w pozostałej części;

3. kosztami procesu obciążył strony stosunkowo: powoda w 47%, a pozwanego w 53%, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w części, tj. w zakresie:

- punktu 2. co do oddalenia żądania pozwu co do 5.308,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 7 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,

- punktu 3. co do stosunkowego rozdzielienia kosztów procesu i częściowego oddalenia wniosku powoda o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pozwu według norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną, a nadto sprzeczną zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w postaci opinii biegłego sądowego polegającą na zaniechaniu ustalenia, że z opinii biegłego sądowego wynika jednoznacznie, że do pełnej restytucji szkody konieczna była naprawa na częściach jakości O producenta pojazdu, co przyczyniło się do częściowego oddalenia powództwa,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną i dowolną, a nie swobodną, a nadto sprzeczną zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności w postaci opinii biegłego sądowego polegającą na ustaleniu, że „części o jakości Q, to również części oryginalne, tj. produkowane przez tego samego producenta, co części, użyte w montażu faktycznym, z zastosowaniem tych samych norm jakościowych (tak opinia biegłego k. 158). Jediną różnicą pomiędzy częściami oryginalnymi o jakości O, a częściami o jakości Q, jest opatrzenie tych pierwszych logiem producenta pojazdu. Żadnych innych fizycznych i konstrukcyjnych różnic pomiędzy tymi częściami nie ma. Zatem części o jakości Q w pełni przywracają własności pojazdu pod względem wizualnym, bezpieczeństwa i trwałości”, w sytuacji, w której z żadnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, a w szczególności z opinii biegłego sądowego żadna z tych okoliczności nie wynika, co przyczyniło się do częściowego oddalenia powództwa;

- art. 278 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną i dowolną, a nie swobodną, a nadto sprzeczną zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego materiału dowodowego polegającą na ustaleniu, że „części o jakości Q, to również części oryginalne, tj. produkowane przez tego samego producenta, co części, użyte w montażu fabrycznym, z zastosowaniem tych samych norm jakościowych (tak opinia biegłego k. 158). Jediną różnicą pomiędzy częściami oryginalnymi o jakości O, a częściami o jakości Q, jest opatrzenie tych pierwszych logiem producenta pojazdu. Żadnych innych fizycznych i konstrukcyjnych różnic pomiędzy tymi częściami nie ma. Zatem części o jakości Q w pełni przywracają własności pojazdu pod względem wizualnym, bezpieczeństwa i trwałości”, w sytuacji, w której nie wynika to opinii biegłego sądowego, a tego rodzaju ustalenia stanowią wiadomość specjalną i mogą być ustalone tylko za pośrednictwem tego dowodu, a nie na podstawie przekonań samego Sądu lub innych dowodów nie będących opinią biegłego sądowego;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w postaci głównej opinii biegłego sądowego, a nadto sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego poprzez uznanie, że najtańsze części Q zastosowane przez biegłego sądowego mają taką samą jakość jak części oryginalne producenta pojazdu O, mimo że części Q uwzględnione przez biegłego sądowego są dwukrotnie albo czterokrotnie tańsze niż elementy fabryczne O, a z samych zasad logiki i doświadczenia życiowego wynika, że w realiach wolnorynkowych nie ma sytuacji, w których produkty tej samej jakości, wyprodukowane z tych samych materiałów i według tej samej metodologii różniłyby się ceną w tak znaczny sposób;

- art. 230 k.p.c. poprzez zaniechanie ustalenia, że powód zaprzeczał, aby części Q miały taką samą jakość jak części oryginalne O, a pozwany nie zajął stanowiska w tym przedmiocie w szczególności nie stwierdził, aby elementy te miały tożsamą jakość, w związku z czym bezsporne było to, że części jakości Q nie miały takiej samej jakości jak części O;

- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 230 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 17 zd. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez niewzięcie pod uwagę tego, iż ciężar dowodu na okoliczność ustalenia, że części jakości Q miały taką samą jakość jak części jakości O spoczywał na pozwanym, a pozwany ciężarowi dowodu nie sprostował, nie podejmując w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej;

- art. 126 § 1 pkt 3) k.p.c. w zw. z art. 127 k.p.c., w zw. z art. 210 § 1 k.p.c., art. 212 § 1 k.p.c., art. 230 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 205¹² § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i błędną wykładnię polegającą na nieuwzględnieniu faktu, że po pierwsze prawem i obowiązkiem pozwanego, jako strony postępowania jest formułowanie twierdzeń o okolicznościach faktycznych, z którego to prawa pozwany jednak nie skorzystał albowiem pozwany w żadnym momencie nie twierdził, że części Q mają taką samą jakość jak części oryginalne producenta pojazdu O;

- art. 126 § 1 pkt 3) k.p.c. w zw. z art. 127 k.p.c., art. 205¹² § 1 i 2 k.p.c., art. 210 § 1 k.p.c., art. 212 § 1 k.p.c., art. 230 k.p.c., art. 232 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i błędną wykładnię polegającą na nieuwzględnieniu faktu, że po pierwsze prawem i obowiązkiem pozwanego, jako strony postępowania jest formułowanie twierdzeń o okolicznościach faktycznych i wniosków dowodowych mających na celu ich wykazanie tych twierdzeń, z którego to prawa pozwany jednak nie skorzystał, albowiem pozwany nie tylko nie podnosił w toku postępowania, że części Q mają taką samą jakość jak części oryginalne producenta pojazdu O, ale dodatkowo na żadnym etapie postępowania nie składał jakichkolwiek wniosków dowodowych, które zmierzałyby do wykazania owego niepodniesionego twierdzenia, Sąd I instancji nie jest uprawniony do formułowania twierdzeń o okolicznościach faktycznych w zastępstwie jednej ze stron;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w postaci zeznań poszkodowanej polegającą na błędnym ustaleniu, że średnia stawka rbg za prace blacharsko- lakiernicze w okresie szkody na rynku lokalnym wynosiła 100 zł netto, w sytuacji w której dla wszystkich warsztatów, bez względu na to czy mieli podpisane umowy z producentem pojazdu czy też nie, miała ona wysokość 120 zł netto;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 415 k.c. i 436 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 818 k.c., art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c., art. 826 § 1 i § 3 k.c., art. 9a i art. 13 ust. 2, art. 16 ust 2 pkt 2 oraz art. 17 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, poprzez ich błędną wykładnię przejawiającą się w przyjęciu, że przyznana przez pozwanego na etapie postępowania likwidacyjnego kwota w połączeniu z kwotą zasądzoną przez Sąd w wyroku w całości pokrywa poniesioną przez poszkodowanego szkodę;

- art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 415 k.c. i 436 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 818 k.c., art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c., art. 826 § 1 i § 3 k.c., art. 9a i art. 13 ust. 2, art. 16 ust 2 pkt 2 oraz art. 17 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, poprzez ich błędną wykładnię przejawiającą się w przyjęciu, że naprawa pojazdu przy zastosowaniu części jakości Q na miejsce elementów jakości O pozwoliłaby na jego przywrócenie do stanu sprzed szkody;

- art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 415 k.c. i 436 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 818 k.c., art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c., art. 826 § 1 i § 3 k.c., art. 9a i art. 13 ust. 2, art. 16 ust 2 pkt 2 oraz art. 17 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, poprzez ich błędną wykładnię przejawiającą się w przyjęciu, że przy ustalaniu stawki rbg za prace blacharsko- lakiernicze przy uwzględnieniu, której ustalona powinna zostać wysokość odszkodowania wyeliminowane powinny

zostać warsztaty posiadające autoryzację producenta, w sytuacji, w której średnia stawka powinna zostać ustalona na podstawie cen stosowanych przez wszystkie warsztaty, a nie jedynie te bez autoryzacji.

W świetle powyższych zarzutów apelujący wniósł o:

- 1) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowo 5.308,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 7 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,
- 2) obciążenie pozwanego w całości kosztami postępowania przed Sądem I instancji, w tym w szczególności kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w całości i zasądzenie tych kosztów od pozwanego na rzecz powoda.

Nadto apelujący wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym w szczególności kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego według norm przepisanych.

W **odpowiedzi na apelację** pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy jako ponownie rozpoznający sprawę w granicach zaskarżenia, w pełni podzielił dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w aktach, w szczególności opinię biegłego, jak i zeznania poszkodowanej, poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne, uznając je za własne, jak i wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę prawną, przyjmując tym samym, że zarzucane apelacją uchybienia są nieuzasadnione.

Wbrew zarzutom apelującego, Sąd Rejonowy przeprowadził analizę i ocenę zebranych dowodów, nie wykraczając poza uprawnienia wynikające z art. 233 § 1 k.p.c. Ocena mocy i wiarygodności dowodów, przeprowadzona w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, mogłaby być skutecznie podważona w postępowaniu odwoławczym tylko wówczas, gdyby wykazano, że zawiera ona błędy logiczne, wewnętrzne sprzeczności czy jest niepełna. Uchybień takich nie sposób dopatrzeć się w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia.

Wskazać należy, że ustalenia faktyczne dokonane zostały w oparciu o dowody, których weryfikacja została przeprowadzona bez przekroczenia ram swobodnej ich oceny zakreślonych powołanym przepisem. Skuteczne zakwestionowanie tej swobody wymaga od skarżącego wykazania, że w następstwie istotnych błędów logicznego rozumowania bądź sprzeczności się zasadom doświadczenia życiowego albo też pominięcia dowodów prowadzących do wniosków odmiennych, niż przyjęte przez sąd orzekający, ocena dowodów była oczywiście błędna lub rażąco wadliwa. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż dokonana przez sąd. Prawidłowe postawienie zarzutu z art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem od skarżącego wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym skarżący upatruje wadliwą jego ocenę. Nie jest nim inna ocena tych samych dowodów przeprowadzona przez skarżącego. Jeśli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmiennie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, por. także wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2005 r., V CK 806/04).

Tymczasem twierdzenia powoda przedstawione w apelacji są jedynie wyrazem własnej oceny dowodów, korzystnej dla jego sytuacji procesowej, stanowiąc polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego, co w świetle powyższego wyводу nie może zasługiwać na akceptację. Sąd Rejonowy, kierując się zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności słusznie uznał, że w celu przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu poprzedniego konieczne było

przeprowadzenie naprawy przy użyciu części oryginalnych oraz że naprawa pojazdu przy użyciu oryginalnych części zamiennych nie doprowadzi do wzrostu jego wartości. Zasadnie też stwierdził, że części używane i alternatywne części zamienne, a więc innej jakości niż O i Q, nie mogły stanowić środków do naprawy szkody. Jednocześnie Sąd Okręgowy podzielił zapatrywania dotyczące ewentualnych różnic części O i Q, a podniesiona w tym zakresie argumentacja skarżącego nie mogła zostać uwzględniona.

Sąd Rejonowy dokonał ustaleń co do kosztów naprawy przy zastosowaniu: cen nowych części oryginalnych sygnowanych logo producenta pojazdu (O) oraz średniej stawki serwisów nieautoryzowanych i ASO (1 rbh = 120 zł), cen nowych części oryginalnych sygnowanych logo producenta pojazdu (O) oraz średniej stawki serwisów nieautoryzowanych (1 rbh = 100 zł), a także cen nowych części oryginalnych O i Q i średniej stawki serwisów nieautoryzowanych (1 rbh = 100 zł). Uznał, że w okolicznościach sprawy uzasadnione jest zastosowanie ostatniego wariantu, natomiast apelujący oceny tej nie podzielił.

Nie ma racji skarżący twierdząc, że wysokość odszkodowania z ubezpieczenia OC powinna być określona wyłącznie przy zastosowaniu części oryginalnych bezpośrednio pochodzących od producenta pojazdu (tzw. części O). Otóż co do zasady wysokość odszkodowania z ubezpieczenia OC powinna być określona przy zastosowaniu części oryginalnych bezpośrednio pochodzących od producenta pojazdu (O), czy też im równoważnych innych części nowych, które są tej samej jakości, co części pochodzące bezpośrednio od producenta pojazdu i oznaczone jego znakiem towarowym albo logo (rozprowadzone w opakowaniach w ten sposób oznaczonych) i dystrybuowane w ramach jego sieci dystrybucji (tzw. części Q). Przy tym naprawa przy zastosowaniu części oryginalnych bezpośrednio pochodzących od producenta jest zasadna w szczególności w przypadku pojazdów będących jeszcze na gwarancji producenta, który wymaga od autoryzowanych warsztatów, by w ramach napraw gwarancyjnych korzystały wyłącznie z części zamiennych dostarczanych przez producenta pojazdów na potrzeby tych napraw. Także szczególny interes poszkodowanego może uzasadniać dokonanie naprawy z wykorzystaniem części oryginalnych, pochodzących bezpośrednio od producenta pojazdu, gdy np. pojazd był dotychczas serwisowany i naprawiany wyłącznie przy użyciu części oryginalnych, a kontynuacja takiej „historii” pojazdu może wpłynąć na jego wartość handlową, czy też gdy poszkodowany potwierdzi swój uzasadniony interes w dokonaniu naprawy z wykorzystaniem części oryginalnych przez to, że jej faktycznie dokona (przedstawi rachunki) – por. postanowienie Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 czerwca 2012 r., III CZP 85/11 (OSNC 2013 nr 3, poz. 37, str. 56).

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy trafnie zatem uznał, że części o jakości Q, to również części oryginalne, produkowane przez tego samego producenta, co części, użyte w montażu fabrycznym, z zastosowaniem tych samych norm jakościowych i że tak różnicą pomiędzy częściami oryginalnymi O, a Q, jest opatrzenie tych pierwszych logiem producenta pojazdu, drugich zaś logiem producenta części. Zasadnie też stwierdził, że między częściami O i Q nie ma żadnych innych fizycznych i konstrukcyjnych różnic. Wbrew ocenie skarżącego wyrażonej w apelacji, nie są to informacje, dla ustalenia których niezbędna jest wiedza specjalna.

Niezależnie od powyższego, sam zresztą biegły sądowy w sporządzonej opinii stwierdził, że z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia możliwa jest naprawa na częściach O i Q, a dokonany przez Sąd Rejonowy wybór rozliczenia szkody uwzględniał pogląd biegłego i nie był wyrazem oceny, którą skarżący w niniejszym postępowaniu odwoławczym skutecznie zdołał podważyć. Jedyнным argumentem, który zdaniem biegłego przemawiał za zastosowaniem części O, miał być fakt, że jego zdaniem pozwana nie wykazała, aby uszkodzone części były inne niż oryginalne. Tymczasem ocena w przedmiocie wykazania określonych faktów przez stronę postępowania należy do sądu orzekającego w sprawie, a nie biegłego sądowego. Zadaniem biegłego było w tym zakresie ustalenie, czy naprawa na danym typie części z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia przywróci pojazd do stanu sprzed szkody. Natomiast w sytuacji, gdy różny typ części to zadanie wypełni, to rolą sądu jest określenie, użycie których w okolicznościach sprawy jest zasadne.

Sąd Rejonowy ustalił koszty naprawy przy zastosowaniu nowych części oryginalnych o jakości zarówno O, jak i Q z uwzględnieniem, że naprawa powinna nastąpić w nieautoryzowanym serwisie. Wyjaśnił wyczerpująco podstawy takiej oceny, którą w tym miejscu należy podzielić. Przypomnieć zatem jedynie należy, że uszkodzony w zdarzeniu z 7 lutego

2017 r. pojazd był wyprodukowany w 2006 r., a zatem w chwili wystąpienia szkody miał 11 lat. Nie podlegał gwarancji producenta. Nie wykazano przy tym, by wszystkie wcześniejsze naprawy były wykonywane w autoryzowanych serwisach (ASO). W tym kontekście nie może ująć uwagę, że po wspomnianym zdarzeniu uszkodzona zleciła naprawę pojazdu powodowi, który prowadzi nieautoryzowany serwis naprawczy, a więc słusznie Sąd Rejonowy powziął wątpliwość co do tego, że uszkodzony samochód był naprawiany wcześniej wyłącznie w ASO, przy użyciu części jakości O. Powód nie wykazał, a nawet nie twierdził, aby dokonał naprawy pojazdu po przedmiotowej szkodzie z użyciem wyłącznie części O. Nie zostało zatem wykazane, aby szczególny interes uszkodzonej uzasadniał dokonanie naprawy z wykorzystaniem części oryginalnych, pochodzących bezpośrednio od producenta pojazdu (por. cytowane powyżej postanowienie Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 czerwca 2012 r., III CZP 85/11). Przy tym skoro tarnie uznani, że naprawa pojazdu powinna nastąpić w nieautoryzowanym serwisie, to przyjęta przez Sąd I instancji stawka w wysokości 100 zł netto, stosowana przez nieautoryzowane serwisy na terenie P. i okolic w 2017 r., jest w pełni uzasadniona.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sad Rejonowy słusznie uwzględnił koszt naprawy pojazdu w wariantcie przy zastosowaniu nowych części oryginalnych o jakości O i Q i średniej stawki serwisów nieautoryzowanych (1 rbh = 100 zł), a zarzuty apelacji w tej mierze okazały się nieuzasadnione. Sąd Okręgowy oddalił więc apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265), zasądzając od powoda na rzecz pozwanego zwrot wynagrodzenia jego pełnomocnika w kwocie 900 zł.

Agnieszka